

בתי המשפט בדלתיים סגורות

תמש 019660/07
תמש 019661/07
תמש 019662/07

בית משפט לענייני משפחה ירושלים

תאריך: 3.9.08

כב' השופט בן ציון גרינברגר

	פלונית	בעניין:
התובעת	נחליאל גיתית	ע"י ב"כ עו"ד
	נ ג ד	
		אלמוני
הנתבע	אביב פנחס	ע"י ב"כ עו"ד

מיני-רציו:

ביהמ"ש יורה על משמורת משותפת אם יהיה זה לטובת הקטין, ולאחר שהשתכנע כי התקיימו מספר תנאים, כמו מסוגלות הורית טובה של שני ההורים. כאשר הקטין נמצא במשמורת משותפת, והאב נושא באופן ישיר בחלק מהוצאות הקטין, על האב לשלם לקטין מזונות מופחתים.

* משפחה – משמורת קטינים – טובת הילד

* משפחה – משמורת קטינים – משמורת משותפת

* משפחה – מזונות ילדים – חובת ההורים בתשלוםם

תובענות למשמורת ולמזונות שהגישה האם בשמה ובשם שני ילדיה, כנגד הבעל-האב.

בימ"ש לענייני משפחה קבע:

באשר לקביעת משמורתם של ילדים, העיקרון המכריע הוא עקרון טובת הילד. עם קבלת תסקיר פקיד הסעד, ביהמ"ש מגבש תמונת מצב עובדתית עדכנית, אשר לאורה ימלא תוכן קונקרטי את המושג "טובת הילד" במקרה שעומד להכרעה. ההכרעה בדבר טובת הקטין מבוססת על מכלול הראיות המונחות לפתח ביהמ"ש, ובכלל זה על חוות דעת מומחים מקצועיים. ראוי לייחס משקל רב להמלצות המומחים, אלא אם קיימים טעמים של ממש לסטות מהן. ברי כי עמדת המומחים הינה לעולם בגדר המלצה בלבד וההכרעה הסופית בעניין המשמורת הינה בידי ביהמ"ש.

המלצות למשמורת משותפת לא מוגשות כדבר שבשגרה. עם זאת, ברור שבית המשפט אכן יורה על משמורת משותפת אם יהיה זה לטובת הקטינים. על מנת שתישקל האפשרות הזאת, חייב בית המשפט להשתכנע כי קיימים מספר תנאים מוקדמים: מסוגלות הורית טובה של שני ההורים, רמה טובה של שיתוף פעולה בין ההורים, תפיסת הילדים את שני הבתים כמרכזים בחייהם, מרחק גיאוגרפי קטן בין בתי ההורים, והערכה הדדית.

במסגרת בדיקת התנאים האמורים, אין להתעלם מכך שהאווירה החוקתית יצרה פתיחות חדשה לרעיון של המשמורת המשותפת, בשל השאיפה לשמירה על שוויון מהותי גם בתחום המשפחה. אשר לחזקת הגיל הרך: שיקול זה הוא רק אחד מהשיקולים שיש לקחת בחשבון ביחס לקביעה בידי מי יחזק הקטין, והוא אינו שיקול בלעדי. בנוסף, נחיצות החזקה מוטלת בספק כיום. גם ספק אם יש להסיק באופן גורף כי משמורת משותפת וחזקת הגיל הרך אכן סותרות.

במקרה דנן קיימות נסיבות המצדיקות משמורת משותפת, כפי שהמליצה פקידת הסעד, וכך יש להורות. בשאלת חלוקת נטל המזונות במקרה של משמורת משותפת נפסק, כי כאשר הקטינים נמצאים במשמורת משותפת של שני הוריהם, והאב נושא באופן ישיר בחלק מהוצאות ילדיו הקטינים, על האב לשלם לקטינים מזונות מופחתים. שיעור ההפחתה במזונות האב במקרים של משמורת משותפת, ייעשה בכל מקרה ונסיבותיו תוך איזון ראוי בין מכלול הגורמים, לרבות גובה הכנסות שני ההורים; רמת החיים לה הורגלו הקטינים; צרכי הקטינים ועוד כהנה וכהנה. על אף האמור, הוצאות המדור החלות על האב אינן פוחתות אך בשל העובדה שהקטינים נמצאים במשמורת משותפת.

פסק דין

1. לפניי תובענות למשמורת ולמזונות שהגישה האם בשמה ובשם שני ילדיה, כנגד הבעל-האב.

2. בני הזוג נישאו זל"ז כדמו"י ביום 9.9.93 ומנישואים אלה נולדו שני הילדים: ה', לידת 30.12.02, בת 5 וחצי שנים כיום, וב', לידת 21.3.05, בן 3 שנים כיום. האב הינו רופא ... בביה"ח ... והאם היא עו"ד אשר עובדת כ...

3. חיי הנישואין של הצדדים עלו על שרטון, ולאחר הליך גישור שלא צלח, עזב הנתבע את דירתם השכורה של הצדדים בחודש ספטמבר או נובמבר 2006. בחודש דצמבר 2006 רכשה התובעת דירה (להלן: "הדירה"), באמצעות סכום של \$155,000 שהעניק לה הנתבע (מאת הוריו) וכן באמצעות משכנתא שנטלה. בין הצדדים נערך הסכם ביחס לדירה שנרכשה, ולפיו, בין היתר, נרשמה הדירה ע"ש התובעת והנתבע בחלקים שווים, בעוד שהמשכנתא משולמת על ידי האם לבד.

4. האב הגיש מצידו תובענה להסדרי ראייה והיא תדון במאוחד עם התביעה למשמורת.

התובענה למשמורת

טענות האם

5. לטענת האם, לאחר שהנתבע עבר להתגורר בדירה שכורה סמוכה, פנו ההורים להתייעצות עם אנשי מקצוע ביחס להסדרי הביקורים. האם נפגשה עם הפסיכותרפיסטית..., אשר הודיעה על הקושי בדבר לינת הילדים אצל האב. לאחר מכן פנו

הצדדים לעו"ס... , והחל הסדר לפיו לנו הילדים אצל האב חמישה לילות במחזוריות של שבועיים. לדברי האם, הילדים הגיבו "לא טוב" להסדר זה, אשר יצר בהם תחושה שאין להם בית קבוע; ברם, האב רצה להרחיב עוד יותר את הסדרי הראיה. לאחר דין ודברים במהלך הליך הגישור הסכימה האם, כהסדר זמני, שהילדים ילוננו אצל האב ששה לילות בשבועיים. האם ראתה שהילדים הגיבו בצורה לא טובה גם להסדר זה וגם ההסכמה שהאם תוכל לבקר את הילדים אצל האב - לא התקיימה; וכעת, לטענת האם, יש לשוב להסדר שהתקיים בתחילה, אז לא לנו הילדים כלל אצל האב באמצע השבוע. לדבריה, הילדים אינם מסוגלים להתמודד עם חלוקה בין שני בתים, ותגובתם מעידה על כך שההסדר אינו מתאים להם. בנוסף, לבת ה' קשיים בויסות חושי ויש לה קושי במעברים. הילדים משוועים לרציפות וליציבות וניכר כי אין זה לטובתם שיתגוררו בשני בתים שונים. על כן הציעה האם שהאב ייקח את הילדים אליו פעמיים בשבוע ללא לינה וכן בכל סופ"ש שני.

טענות האב

6. לטענת האב, אין המדובר במקרה רגיל, אלא בזוג הורים אשר דגלו בהורות שוויונית משותפת, ואף נטלו כל אחד את שם המשפחה של רעהו. מרגע לידת הילדים, הוא היה נוכח ומעורב בכל תחום בחייהם. ההורים הסכימו כי יגדלו את הילדים במתכונת שוויונית, אך כיום מנסה האב לחבל בקשר שבינו לבין הילדים, משתמשת בהם כ"בני ערובה" ומנסה לקבוע עובדות בשטח, תוך שאינה רואה את טובתם של הילדים עצמם. לדברי האב, הוא ניסה למנוע ניהול מאבק משפטי, והצדדים אף היו על סף חתימת הסכם גירושין, אך האם ממשיכה בעמדתה הנוקשה והלוחמנית. האב אף התאים את שעות עבודתו ע"מ לשהות עם הילדים כמה שניתן, והוא קשוב אליהם, מעורב בחייהם כולל גם בפעילות בגנים, וממלא את חייהם בתוכן.

7. במהלך הנישואין ניסה הנתבע בכל מאודו לשמור על המסגרת המשפחתית, אשר המשיכה לשרוד הודות לפשרנותו, אך בגין אופייה הקשה של האם, נוצר בין הצדדים ריחוק. לשם התמודדות בחיי הנישואין, נעזר הנתבע בטיפול פסיכולוגי, ולאחר כשנה של טיפול, החלו הצדדים בטיפול זוגי; לטענתו, הייתה זו האם אשר גרמה להפסקתו. בעצת המומחית ליעוץ לילדים, שהו הילדים מאז הפרידה בשני הבתים במידה שווה.

8. לאחר הפרידה, משהבינה האם שהתנהלותה גורמת לאי יציבות לילדים, הסכימה לפנות להליך גישור, והיא זו שבחרה את המגשרת. אצל המגשרת נקבעה מתכונת לפיה הילדים ילוננו ששה לילות אצל האב ושמונה אצל האם, במחזוריות של שבועיים. בפועל, מאז הגשת התביעה מימשה האם את איומיה, ובניגוד למוסכם מנעה מהילדים ללון אצל האב. כמו כן, חרף קיומן של החלטות שהתקבלו להשאר את ההסדר על כנו עד לקבלת

תסקיר פק"ס, הפרה האם את ההסדר והיא עשתה זאת בדרך גרועה ומזיקה, ע"י הוצאת הילדים מהגן בשעה מוקדמת יותר.

תסקיר פק"ס

9. פק"ס תמי בן יעקב הגישה את תסקירה ביום 22.11.07, ולאחר מכן הגישה תשובות לשאלות הבהרה שהוגשו לה מטעם האם. בתסקירה המליצה פק"ס על משמורת משותפת של הילדים, ובאשר לחלוקת שהותם בשני הבתים, המליצה שבמחזוריות של שבועיים, ילונו הילדים אצל האב חמישה לילות ואצל האם תשעה לילות.

10. האם מתנגדת נחרצות למשמורת משותפת, ולאחר קבלת תשובות לשאלות ההבהרה שהגישה לפק"ס אף חקרה אותה בדיון מיום 23.1.08. בסיכומיה, שבה האם ונימקה את התנגדותה למשמורת משותפת. לטענתה, משמורת משותפת אינה ניתנת ליישום במקרה דנן, ויש לפסוק, כפי שנפסק בדרך כלל, שחזקת הגיל הרך מחייבת שהמשמורת תינתן לאם בלבד. לטענתה, הנטל להוכיח כי קיימת הצדקה במקרה דנן לחריגה מן החזקה הנ"ל - לא הורם, ולאור חוסר שיתוף הפעולה השורר בין ההורים - אין להורות לדעתה על משמורת משותפת. האם טוענת שהסכימה לאפוטרופסות משותפת אך לא למשמורת משותפת, וכי היא מסכימה להסדרי ראייה לפיהם יתקיימו שני ביקורים באמצע השבוע, אחד כולל לינה וכל סופ"ש שני, ללא לינה במוצ"ש.

11. הנתבע הודיע כי הוא מקבל את המלצות פק"ס, ובתנאי שהאם לא תערים קשיים ותתנגד להן. בסיכומיו טוען האב כי טובת הילדים מחייבת משמורת משותפת והסדרי לינה רחבים ואף כמעט שווים, ונטען כי הסכמת ההורים בטרם הפרידה בדבר הורות משותפת, מחייבת גם לאחריה. גם ההסכם שנחתם בין ההורים בחודש דצמבר 2006, נותן ביטוי להסכמות אלה. הילדים מתייחסים אל ביתו של האב כביתם לכל דבר, הוא מותאם לצרכיהם והם מזמינים אליו חברים ללינה. המקרר תמיד מלא עבורם והילדים נרדמים בביתו ללא קושי. האם נקטה בצעדים חד צדדים ולא קיימה את החלטות בית המשפט והיא מונעת מחרדות וצרכים אישיים שלה ולא מתוך ראיית טובת הילדים.

דין

12. בהתאם להסדר הזמני המתקיים מאז חודש אוקטובר 2007, נפגשים הילדים עם הנתבע שמונה פעמים בשבועיים: הם לנים אצלו חמישה לילות, ונפגשים עמו ללא לינה עוד שלש פעמים.

13. הסכמתה של האם לאפוטרופסות משותפת מיותרת ואינה לעניין, ואין בכוחה לשלול זאת גם אילו הייתה לה כוונה כזאת, לאור ההסדר הקבוע בסעיף 14 [לחוק הכשרות](#)

[המשפטית והאפטרופסות](#), תשכ"ב-1962 (להלן: "החוק"), לפיו: "ההורים הם האפטרופוסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים".

14. באשר לקביעת משמורתם של ילדים, העיקרון המכריע הוא עקרון טובת הילד, והוא העומד כעיקרון ראשון במעלה [דני"א 7015/94 היוהמ"ש נ. פלונית, פ"ד נ\(1\) 48 \(1995\)](#). ראה גם, [בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית](#) סעיף 11, (פורסם בנבו), ניתן ביום 1.5.2006: "עקרון על הוא זה והוא ניצב כעיקרון מנחה בודד בסוגיות משמורת ילדים, מבלי שיישקלו לצדו באופן עצמאי שיקולים אחרים".

15. עם קבלת תסקיר פקיד הסעד, בית המשפט מגבש תמונת מצב עובדתית עדכנית, אשר לאורה ימלא בית המשפט תוכן קונקרטי את המושג "טובת הילד" במקרה שעומד להכרעתו.

16. הכללים המנחים בנושא סוכמו היטב בע"מ (חי) 384/06 ו' נ. ו', מיום 28.3.07, שם נאמרו הדברים הבאים:

בבוא בית המשפט להידרש לסוגיית משמורת הילדים, עליו לשקול, בכל מקרה ומקרה, את טובתו [הקונקרטי](#) של הקטין שעניינו נדון בפניו (ראה [בג"ץ 5227/97 דויד נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים פ"ד נה\(1\) 453 \(1998\)](#) (פורסם בנבו)).

ההכרעה בדבר טובתו של הקטין מבוססת, מטבע הדברים, על מכלול הראיות המונחות לפתחו של בית המשפט, ובכלל זה על חוות דעת מומחים מקצועיים, להם יש את הכלים המתאימים, המומחיות המקצועית והניסיון הדרוש. ראה,

"**חוות הדעת מהוות חלק חשוב ומשמעותי של מסכת הראיות שבפני בית המשפט, על בסיסה יגבש את תמונת המצב העובדתית בה הוא מכריע. חוות הדעת הן ההופכות את "טובת הילד" ממושג ערטילאי ואמורפי, לבעל ממשות ותוכן קונקרטי. ... המומחים הינם ברי הסמכא באשר לקביעת טובתו של הילד במישור הרפואי, הפסיכולוגי, או בכל תחום אחר לגביו מונן.**" [בע"מ 27/06](#) סעיף 14 לפסה"ד (פורסם בנבו)).

ככלל, במקרים בהם בית המשפט מתרשם מרמתו המקצועית של המומחה, יסודיות הבדיקות שנערכו על ידו, וניתוח מעמיק של כל הנתונים הצריכים לעניין, כי אז ראוי לייחס משקל רב להמלצות המומחים, אלא אם קיימים טעמים של ממש לסטות מהמלצות אלה. ראה "[בהיעדר ראיות בעלות משקל לסתירת האמור בחוות-הדעת המומחים ייטה בית-המשפט לאמץ את מימצאי חוות-הדעת ומסקנותיהן](#)" [\(רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני פ"ד נה \(2\) 321, 332 \(2001\)](#) (פורסם בנבו)).

ברי כי עמדת המומחים המקצועיים הינה לעולם בגדר המלצה בלבד וההכרעה הסופית בעניין המשמורת הינה בידי בית

המשפט לו נתון שקול דעת שיפוטי עצמאי לפסוק בעניין, תוך שמוש בכל הכלים העומדים לרשותו, ו - "תוך שהוא מדריך עצמו בניסיון החיים, בשכל ישר, ברגישות ובהבנה למצבו המורכב של כל אחד מן המעורבים בעניינים אלה" (בע"מ 27/06 לעיל). (ההדגשות במקור)

17. אמנם, המלצת פקידת הסעד למשמורת משותפת אכן "חריגה", במובן זה שהמלצות למשמורת משותפת לא מוגשות כדבר שבשגרה:

מאז שנות ה-70 של המאה ה-20 ועד היום, מתנהל ויכוח בין הטוענים כי משמורת משותפת תורמת לרווחתם של ילדים לבין אלו הטוענים כי הסדר זה פוגע ברווחתם. את הוויכוח מלווים מחקרים אמפיריים התומכים בכל אחת מהעמדות.

ד"ר דפנה הקר, הורות במשפט, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2008, עמ' 261.

בהקשר זה ראוי לציין, כי בישראל נערך מחקר מקיף הבוחן במסגרתו, בין היתר, מהותם של הסדרי משמורת וראיית קטינים. ממצאיו מצביעים, כי נכון להיום הסדר מסוג משמורת משותפת אינו מתקיים כדבר שבשגרה בסכסוכי משמורת קטינים.

תמ"ש (ת"א) 30541/04 פלוני נ' אלמונית, מיום 25.1.07 (פורסם בנבו).

18. עם זאת, ברור שבית המשפט אכן יורה על משמורת משותפת אם יהיה זה לטובת הקטינים. על מנת שתישקל האפשרות הזאת, חייב בית המשפט להשתכנע כי קיימים מספר תנאים מוקדמים: מסוגלות הורית טובה של שני ההורים, רמה טובה של שיתוף פעולה בין ההורים, תפיסת הילדים את שני הבתים כמרכזים בחייהם, מרחק גיאוגרפי קטן בין בתי ההורים, והערכה הדדית.

19. יש גם לציין כי במסגרת בדיקת התנאים האמורים, אין להתעלם מכך שהאוירה החוקתית של המשפט הישראלי המודרני יצרה לאחרונה פתיחות חדשה לרעיון של המשמורת המשותפת, בשל השאיפה לשמירה על שוויון מהותי גם בתחום המשפחה. השווה את דבריו של כב' השופט עמית ב- עמ' (חי) 384/06 הנ"ל:

להבדיל מתיקי אימוץ, הרי שבתיקי משמורת, ברוב המקרים שני ההורים כשירים ומסוגלים לגדל את ילדם, כפי שעשו טרם פירוק קשר הנישואין. אבדן משמורת משמעו הפקעת זכותו הטבעית של ההורה "המפסיד" לגדל את ילדו והפקעת זכותו של הילד להיות מטופל על ידי אותו הורה. בהאידינא, יש ליתן משקל לרצונו של האב להיות שותף שווה זכויות בגידול ילדיו ובחינוכם. על רקע התמורות בחברה המודרנית, האב כבר אינו נתפס כשותף עקיף או משני בקשר עם הילד, אלא כדמות חיונית התורמת להתפתחות הילד, דמות העומדת בפני עצמה בקשר המהותי עם הילד. עקרון השוויון, שהועלה בפסיקה לכדי זכות

יסוד, משפיע כיום על הפסיקה במגוון של נושאים, החל בנושא מזונות הקטינים וכלה בחלוקת הרכוש ואיזון המשאבים, והוא מקרין גם על שאלת המשמורת.

כן השווה את דבריו של פרופ' שיפמן ("דיני המשפחה בישראל", כרך ב' עמ' 274) בנדון:

המודל העיקרי של הסדרים למשמורת קטינים הוא מסירת ההחזקה בילד לאחד ההורים, על פי רוב לאם, תוך השארת זכויות מגע להורה האחר. מודל זה מתפרנס מחלוקת תפקידים רווחת, שעל פיה עיקר האחריות הטיפולית בילדים מוטל על האם, ועיקר האחריות הכלכלית מוטל על האב. מסירת המשמורת לאם, תוך השארת זכויות 'ביקור' לאב, נתפסת כהמשך של היסטטוס קווי כפי שהיה קיים בעת מהלך הנישואין.

בשיטות משפט אחרות מורגשת נטייה לעודד הורים להגיע להסדר של 'החזקה משותפת' (Joint Custody) המחלק ביניהם שווה בשווה את גידולו של הילד והטיפול בו. אמנם הסדר כזה מצריך רמה גבוהה של שיתוף פעולה בין ההורים השרויים בקרע ובמתח עקב הפירוד שחל ביניהם, כשם שקשיים טכניים עלולים להכביד על ביצועה של החזקה משותפת. אבל סירובו השרירותי של צד לשתף פעולה בקביעת הסדר להחזקה משותפת נזקף לחובתו, אם ההסדר נכשל, וכתוצאה מכך, על בית המשפט להחליט מי מבין ההורים ראוי להעדיף בקבלת החזקה בילד. היתרון הטמון בהסדר להחזקה משותפת הוא, בראש ובראשונה, חיזוק תחושת האחריות השווה והמשותפת של שני ההורים לילד, להבדיל מהסדר המשחרר אחד ההורים, על פי רוב האב, מן הדאגה לילד.

הביטוי 'זכויות ביקור' (Visitation Rights) בו משתמשים כדי לתאר את זכויות המגע של ההורה הלא משמורן (Non-Custodial Parent) רק מבליט את חולשת מעמדו של אותו הורה, כאילו היה אורח המבקר את ילדו, ותו לא. בחברה בה נתבע שיווי זכויות ההורים וחובותיהם, מן הראוי היה ששיטת המשפט תטפח אחריות עקרונית שווה של שני ההורים הן בדאגה הטיפולית לילד והן בדאגה החומרית לו.

מן הכלל אל הפרט

20. במקרה דנן, נקודת המוצא היא שפק"ס המליצה כאמור, על משמורת משותפת; לשיטתה, משמורת משותפת תענה במקרה דנן על הצרכים של ה' ובי לנוכחות בחייהם של שני הורים ותשקף את ההתנהלות בפועל עובר לפרידה, שאז לא היתה האם ההורה הדומיננטית, אלא שני ההורים ניהלו הורות שוויונית. הסדר זה, כך נכתב בתסקיר, מכיר ביכולות ההוריות הטובות והשוות של ההורים, כל אחד וסגנונו הוא.

21. ביחס לטענות האם בדבר חזקת הגיל הרך: ראשית, הלכה פסוקה כי שיקול זה הוא רק אחד מהשיקולים אשר יש לקחת בחשבון ביחס לקביעה בידי מי יוחזקו הקטינים, והיא אינה שיקול בלעדי. הוראות סעיף 25 לחוק מחייבות את בית המשפט לדון בעניין משמורתו של קטין על בסיס עיקרון "טובת הילד". עיקרון זה טומן בחובו את מכלול

השיקולים שיכולים להיות מובאים בחשבון והוא מתווה בפני בית המשפט את הכלל כי בחינתו של כל שיקול תיעשה מזווית הראיה של הקטין, מה היא טובתו וטובתו שלו בלבד. שנית, נחיצות החזקה מוטלת בספק כיום והיא נבחנת מחדש ואף אם היא עומדת על כנה, מן הראוי לציין שיש המתנגדים לה. שלישית, אין המדובר בענייננו בהענקת המשמורת לאב בלבד, תוך פסיקה בניגוד לחזקה, אלא המדובר בהמלצה למשמורת משותפת, וספק אם יש להסיק באופן גורף כי משמורת משותפת וחזקת הגיל הרך אכן סותרות זה את זה.

22. פק"ס ציינה כי משיחה עם העו"ס והמטפלת הזוגית ... עלה שיכולת ההידברות בין ההורים סביב צרכי הילדים ברמה היומיומית, הינה טובה. עוד ציינה פק"ס שמהפגישה שנערכה עם ההורים בנוכחות הפסיכולוגית ... עלה שההורים מסוגלים לנהל שיחות חולין ולהקשיב אחד לשני מבלי להיגרר לקונפליקטים, גם אם לא קיימת הסכמה; וכן ציינה כי אם הייתה מעריכה את רמת הקונפליקט כגבוהה, לא היתה ממליצה על משמורת משותפת. עוד ציינה פק"ס, כי במפגש עמה ציינה האם שהורות משותפת חשובה לה, אם כי האם הכחישה אימרה זו ואף כתבה מכתב לפק"ס וחזרה בה מאמירתה זו. כן ציינה פק"ס: "(האם) מתחברת לתחושות של נטישה וכאב של הילדים, ולא ברור האם מדובר ברגשות של ילדיה או גם התחושות שלה אשר מתערבבות יחדיו". הנתבע רמז, שהצדדים המתווכים כמעט עשר שנים בטרם הביאו ילדים לעולם, וכי היה זה עקב חרדותיה של האם מהולדת ילדים; ונטען כי גם כיום היא חוששת, כפי שטענה, ש"הילדים יאבדו את אמם".

23. בתגובתה להמלצות התסקיר, מביעה האם את התנגדותה לשהיות ארוכות ורבות של הילדים אצל האב במילים אלו: "איזו אם נאלצת להיפרד שעות כה רבות מילדיה הרכים בשנים?" בכך מיישמת האם, הלכה למעשה, את המסקנה המובאת בספרה של ד"ר הקר (שם, עמ' 66), ש"העלבון המלווה אמהות לא-משמורניות נעוץ בהבניה של הזהות המגדרית הנשית. נשים שאינן ממלאות את "תפקיד האמהות" כחלק מהעשייה המגדרית שלהן ... נתפסות על-ידי אחרים, וברוב המקרים גם על-ידי עצמן, כפגומות מבחינת אישיותן". ברי שלתחושות אלה הסובייקטיביות של האם אין ולא כלום עם טובת הילדים ועם בחינת מודל המשמורת המיטיב עמם, ולא ניתן אך בשל נימוק זה, המתייחס לתחושותיה של האם עצמה, ליתן את המשמורת הבלעדית בידה.

24. אמנם, גם פקידת הסעד כותבת שההורים נמצאים כעת בשיא הקונפליקט; כדוגמא יש לציין את פנייתה החד צדדית של האם לפסיכולוגית ... והתחלת מתן טיפול פסיכולוגי לבת ה', ללא הסכמת האב ואף ללא ידיעתו (ואף חרף חובתה של הפסיכולוגית לקבל הסכמת שני ההורים). פק"ס העידה בהקשר זה: "אני חושבת ש(האם) מנסה כרגע להציג תמונה מסוימת ויש איזה שהיא נטיה שלא לשתף את (האב) בדברים מסוימים כי זה נקודת המוצא, שהיא יכולה ליצור כרגע עימותים" (עמ' 4, ש' 8). צוין כי האם מתקשה

לראות את יכולותיו הטובות של האב לטפל בילדים, ופק"ס העידה (עמ' 3, שי' 8) שהרבה פעמים אין התאמה בין הדרך בה האם רואה את הדברים לבין הדיווחים המתקבלים מהגן. ברי כי עמדה זו של האם ומהלכים מהסוג הזה מובילים לתוצאה הפוכה מהתוצאה שהיא מבקשת להשיג, ומביאים למסקנה שעל מנת שלא ייעלם מידע מעיני האב, יש להורות דווקא על משמורת משותפת ולא משמורת בלעדית בידי האם. עם זאת, פק"ס מחזיקה בדעה שרמת הקונפליקט תרד לאחר שתינתן הכרעה, וההורים יוכלו אז שוב לתקשר סביב צרכי הילדים בצורה שוטפת.

25. באשר להתמודדות הילדים עצמם עם המשבר של הפירוד, מציינת פק"ס כי משיחה עם הגנת של ה' עולה שה' היא ילדה שמחה שאינה משדרת מצוקה כלשהי. ניכר כי היא מרגישה בטוח וטוב בגן. הגנת ציינה כי אם לא היו מספרים לה על הקושי בוויסות החושי, לא היתה מעלה בדעתה כי קיים קושי כלשהו. צוין שה' שמחה כששני ההורים באים לאסוף אותה. הגנת של ב' ציינה בפני פק"ס כי הוא ילד מקסים, פעלתן, חברותי וסקרן וציינה כי ב' קשור לשני הוריו "בכל נימי נפשו".

26. פק"ס ציינה כי לה' ולב' כוחות התמודדות גדולים מכפי שהאם מעריכה אותם; היא מצביעה על תפקודה הטוב של ה' בגן ובצהרון, יכולתו של ב' להירגע כאשר מסייעים לו, תיאוריו של האב בדבר תפקוד תקין של הילדים, ונטייתה של האם לראות את הקשיים של הילדים ולא את יכולות ההתמודדות שלהם. לדעתה של פק"ס, תחושותיה של האם שה' מתקשה ביצירת קשר עם זרים, ולראייה – היא לא היתה ידידותית כלפי פק"ס, נטענו בעלמא וללא בסיס.

27. בתגובתה להמלצות התסקיר ביקשה האם מבית המשפט להורות על מינוי מומחה. פק"ס התייחסה לדרישה זו של האם בתשובותיה לשאלות הבהרה, וציינה שהאם היא זו שביקשה לקיים את המפגש עם הפסיכולוגית ... ואף סמכה מאוד על דבריה בעבר, ואולם נראה כי הדברים שנאמרו לא תאמו לחלוטין את עמדותיה של האם ולאור זאת היא מבקשת את דעתו של מומחה נוסף. מעבר לכך, אשר כמובן אינו מצדיק כשלעצמו מינוי מומחה, לא הועלה נימוק משכנע שיצדיק עריכת בדיקות או אבחונים נוספים לילדים.

28. מן המקובץ עולה, כי במקרה דנן קיימות נסיבות המצדיקות משמורת משותפת כפי שהמליצה פק"ס: ניכר כי הילדים קשורים לשני ההורים באופן שווה, ויכולו להפיק את המיטב משהייה עם שניהם באופן שוויוני. עוד ניכר כי בטרם פתחה האם בהליכים משפטיים, היתה אף היא מעוניינת במשמורת משותפת, לפחות ברמה הפונקציונאלית, כפי שעולה מן ההסכם שנחתם בין הצדדים ביחס לדירה שנרכשה, בו נכתב: "סידורי המשמורת, הראייה והשינה של הילדים, כשאר הסדרי הממון, ייעשו מתוך שאיפה לשוויון

בין הצדדים, ולהקמת שני בתים מתפקדים, בסמיכות ככל שניתן האחד לשני, ולא נמצא בטענות שהעלתה במסגרת הליך זה, כדי לגרוע מהצדקת מימוש שאיפה משותפת זו של ההורים.

עוד יצוין שההורים כבר הביעו את הסכמתם לכך שהילדים ילמדו בבית הספר ... מעתה ועד סיום לימודיהם התיכוניים, כך שגם במישור זה לא צפויות מחלוקות.

משכך, שוכנעתי שמתקיימים במקרה דנן התנאים הדרושים להסדר של משמורת משותפת, וכך אני מורה בזה. אין אלא לקוות שעם מתן פסק הדין והרגעות המתחים, ישובו ההורים לנתב את משאביהם להורותם המשותפת.

29. על אף האמור, אינני מתעלם מן הסיכון שהאופטימיות הזוהירה המהווה בסיס להחלטתי תתבדה, אם יתברר שאין יכולת לקיים שיתוף פעולה בריא וזורם בין ההורים. אם כך יקרה, ואם יתברר שהורה אחד הוא האחראי לכך, תוטל בספק יכולתו של אותו הורה להמשיך כמשמורן, וניתן יהיה להגיש תביעה חדשה על בסיס הנסיבות כפי שתהיינה באותו מועד.

חלוקת הזמן בין ההורים

30. במסגרת שאלות ההבהרה, שאלה האם את פק"ס כיצד מתיישבת קביעתה שהילדים זקוקים ליציבות וקביעות, עם מעברים רבים בין הבתים. פק"ס השיבה שהיא הקדישה לכך תשומת לב רבה ולפי ההסדר שהוצא על ידה, רוב הימים הם קבועים והילדים ידעו בדיוק היכן הם נמצאים בכל יום ויום. בנוסף, הקושי במעברים מתייחס בד"כ להיכרות עם אנשים חדשים, בעוד שהאב אינו "איש חדש" עבורם, והרציפות תבוא לידי ביטוי בהמשכיות הקשר עם שני ההורים.

31. ביחס לבקשתה של (האם) לסיים את הביקור של סופ"ש במוצ"ש, המליצה פק"ס שאין כל סיבה הגיונית לכך; לשיטתה, לביקורי סופ"ש אופי שונה, וניתן לתכנן בהם תוכניות ארוכות יחסית. החזרת הילדים לבית האם במוצ"ש תאלץ את האב לתכנן פעילויות שיסתיימו אחה"צ, ואין כל הצדקה לכך מבחינת טובת הילדים.

32. גם המלצות האב להכנסת שינויים בהסדר שנבנה על ידי פק"ס דינן להידחות, וזאת מן הטעם שיש בהם אי יציבות בימים ומסר של בלבול לילדים. בכל סופ"ש, החל מיום חמישי הילדים נמצאים אצל הורה אחר, וכך יש להורות, למרות חוסר היציבות הנובעת מכך, וזאת על מנת שסופי שבוע אכן יחולקו בין ההורים שווה בשווה; ברם במהלך השבוע, יהיה הסדר קבוע אשר אינו משתנה בתוך השבועיים, היינו, שההסדר בימי א' יהיה זהה, שבימי ב' יהיה זהה וכן הלאה.

33. אשר על כן אני מורה על מתן תוקף של פסק דין להמלצות פק"ס בתסקירה (עמ' 14) מיום 22.11.07.

34. כמו כן, אני מורה בזה שבכל מחלוקת שתתעורר בין ההורים ביחס ליישום הורותם המשותפת, יפנו במשותף למגשר מוסכם, או לחלופין בהעדר הסכמה, לגבי'...

35. ההורים יחלקו ביניהם שווה בשווה את זמני שהות הילדים עמם בזמן חגים וחופשות. בכל מחלוקת יפנו לגבי' ...

התובענה למזונות

טענות התובעת

36. האם תובעת מזונות עבור הבת ה' ע"ס 5,124 ₪ לחודש ועבור הבן ב' ע"ס 5,325 ₪ לחודש, עבור הוצאותיהם השוטפות; כן נתבקש בית המשפט לחייב את האב במחצית ההוצאות החריגות, לרבות: טיפול פסיכולוגי, חוגים, קייטנות, צרכים רפואיים חריגים שאינם מכוסים ע"י קופ"ח וטיפול שניניים.

37. הנתבע הינו רופא בביה"ח ... והוא משתכר סך 9,000 ₪ נטו לחודש. כן הוא משתכר מעבודתו ב... סך נוסף של 2,500 ₪; ובסך הכל, 11,500 ₪ לחודש. כן לאב כספים רבים בחו"ל, בסדר גודל של מאות אלפי דולרים, והוריו האמידים הם שמימנו את שכה"ד של הצדדים במשך כל השנים.

38. האם עובדת כ... ב... ומשתכרת בממוצע סך 6,580 ₪ לחודש. האם נמצאת בקשיים כלכליים, אין לה משפחה אמידה והיא מתקיימת ממשכורתה. האם נאלצה לרכוש ריהוט וציוד לדירה החדשה, נושאת בעול המשכנתא ושילמה את חלקה בכיסוי יתרת החובה בסך 18,000 ₪. האם נאלצה לקחת על עצמה משרה נוספת ועבדה בחודשים יולי-אוגוסט 2007 ב... וכן למשך חודשיים החל מחודש ינואר 2008 ב....

39. לטענת האם, ביכולתה להשתתף במזונות הילדים בסך 1,500 ₪ לחודש ויחד עם קצבת הילדים יש להעמיד את חיוב האב במזונות הילדים ע"ס 8,750 ₪ לחודש.

טענות הנתבע

40. לטענת הנתבע, התובענה למזונות נועדה להפעיל לחץ על האב, והיא משוללת עילה. האב ניסה ככל שניתן להימנע מהליך משפטי, באמצעות מגשרת ובליווי של עו"ס מומחית לילדים. הצדדים היו על סף חתימת הסכם כולל, אך לפתע הופסק הליך הגישור והוגשו התובענות. בסמוך לפרידה העניק הנתבע לאם כספים שניתנו ע"י הוריו במתנה, בסך

\$155,000, ע"מ שתרכוש דירה שתשמש למגורי הילדים, אך האם, תוך כפיות טובה, מבקשת להשיג יתרונות כלכליים גם באמצעות התובענה למזונות.

41. הנתבע מכחיש את סכומי המזונות אחד לאחד; לטענתו, הם מוגזמים ובלתי סבירים, הן ביחס להכנסותיו של הנתבע והן ביחס לרמת החיים הצנועה שהיתה נהוגה בבית הצדדים. עוד נטען שיש לפסוק מזונות לילדים מכוח עיקרון השוויון, על דרך של איזון כולל של כל הכנסות המשפחה מכל המקורות. בנוסף, הטעתה האם את בית המשפט ולא ציינה שאת כל הציוד והריהוט לדירה רכשה מכספים שנמצאו בעו"ש המשותף, אליו הופקדה משכורתו של הנתבע. כן משכה האם פיקדון בסך 6,700₪, אשר הינו פיקדון משותף.

42. האם הינה עו"ד ובעלת תואר שני ב... וכן יש לה הכנסה נוספת מעבודתה כ... אשר לטענת הנתבע ניסתה האם להעלים. הכנסתה משני המקורות עומדת לטענתו על 7,128₪ לחודש. כן מקבלת האם, באמצעות שיקים נפרדים, החזרים עבור הוצאות רכב וחניה, המגדילים את השתכרותה. עוד נטען כי מקום עבודתה הקודם של האם היה בחברת ... ומשכורתה שם עמדה על סך 10,000₪ לחודש, אך היא בחרה, משיקולים חברתיים, לעבוד בעבודה ששכרה נמוך יותר.

43. לטענת האב, הכנסותיו מסתכמות במשכורתו כרופא ... בביה"ח ... בסך 9,000₪ נטו לחודש, ובנוסף עובד אחה"צ ב... כעצמאי והכנסתו מעיסוק זה הינה בסך 1,052₪ לחודש. לטענת האב, אין לו אישית כספים כלשהם בחו"ל, והטענות בדבר אמידות ההורים אינה רלבנטית, מאחר והם אינם נתבעים בתביעה שבפנינו.

דין

44. בענייננו המדובר בפסיקת מזונות במקרה בו מועברים הקטינים למשמורת משותפת.

45. ביום 29.10.07 ניתנה החלטתי למזונות זמניים, בה חויב האב בתשלום מזונות לידי האם בסך 4,000₪ לחודש, וכן חויב בתשלום מחצית ההוצאות החריגות של הילדים, עד לסך 500₪ לחודש.

46. בסעיף 3(א) [לחוק לתיקון דיני המשפחה](#) (מזונות), התשי"ט-1959, נקבע כי אדם חייב במזונות ילדיו הקטינים, לפי הוראות הדין האישי החל עליו.

47. לאחר הגיע קטין לגיל 6, רובצת החובה על שני ההורים מדין צדקה, ביחס ישיר להכנסותיהם. בסיכום הדין האישי כפי שנקבע במותב זה, נאמרו הדברים הבאים:

הנה בפנינו דרך ליישום עיקרון השוויון בתוך תוכו של הדין האישי, בדרך של קביעת חיובו של האב למזונות ילדיו מעל גיל שש על בסיס דיני צדקה בלבד, ללא חיוב נפרד עבור הוצאות הכרחיות שיחול עליו בלבד; ובדרך זו, ייקח בית המשפט בחשבון את הכנסות שני ההורים בבואו לקבוע חיובו של האב, כמתבקש ע"פ עיקרון השוויון הנ"ל... המשמעות הפרקטית של כל האמור: מעל לגיל שש, יש להתחשב במכלול הנסיבות של שני ההורים, כולל הכנסותיהם הפנויות, עלויות ישירות ועקיפות של המצב שנוצר בעקבות הפירוד, המשמעות הכלכלית של המשמורת על ההורה המשמורן מעבר להוצאות המפורטות בתקציבה/תקציבו החודשי, וחלוקת הנטל באופן שוויוני/יחסי על בסיס שכלול כל האמור.

[תמ"ש 2480/04 ב.ס. ואח' נ' נ.מ.](#) (פורסם בנבו).

48. כללים אלה בדבר חלוקת הנטל של פרנסת הילדים, כוחם יפה, גם ללא קשר לגילם של הקטינים, כשמדובר במשמורת משותפת, מאחר שחלוקת המשמורת עצמה מחייבת את שני ההורים **כמשמורנים** בפרנסת ילדיהם ולכיסוי הוצאותיהם, במסגרת ההוצאות שמוציא כל הורה ישירות עבורם.

49. ברם, חיוב מדין צדקה יחול על כל הורה רק כאשר "ידו משגת" – היותו "אמיד"; ראה, [ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פ"ד לח\(2\) 14 \(1982\)](#) (פורסם בנבו); [ע"א 591/81 פורטוגו נ' פורטוגו, פ"ד לר\(3\) 449 \(1982\)](#) (פורסם בנבו). פירושו של דבר, חיובה של אם במזונות ילדיה מדין צדקה אינו חובה אבסולוטית, שכן על האם לתת זכות קדימה לפרנסת עצמה, [ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור, פ"ד מ\(1\) 147 \(1986\)](#) (פורסם בנבו). האם תחויב במזונות ילדיה מדין צדקה רק כאשר מצבה הכלכלי שפיר, מעבר לפרנסת עצמה. [בע"א 4523/90 קהאן נ' קהאן, פ"ד מה\(5\) 529 \(1991\)](#) (פורסם בנבו) נקבע ש"אין לבצע חלוקה שווה במזונות בין ההורים, אלא חלוקה שוויונית, דהיינו: יש לבחון את הכנסות שני ההורים כדי להסיק מהי חלוקה סבירה שתבטיח את צורכיהם שלהם".

50. שאלת חלוקת נטל המזונות במקרה של משמורת משותפת זכתה להתייחסות בבית משפט המחוזי בחיפה, שם נאמרו הדברים הבאים [\(עמ\(חי\) 318/05 פלוני נ' פלוגית \(לא פורסם\)\)](#):

חובת האב לתשלום מזונות הקטינים קמה לטעמי, רק באותם מקרים בהם הקטינים נמצאים במשמורת האם, והיא זו אשר נושאת באופן ישיר בהוצאותיהם ההכרחיים. מטבע הדברים, במקרים בהם נושא האב באופן ישיר בהוצאות ילדיו הקטינים, יוצא הוא כדי חובת מזונותיו כלפיהם.

הפועל היוצא הינו שכאשר הקטינים נמצאים במשמורת משותפת של שני הוריהם, והאב נושא באופן ישיר בחלק

מהוצאות ילדיו הקטינים, על האב לשלם לקטינים במקרה כזה, מזונות מופחתים.

שיעור ההפחתה במזונות האב במקרים של משמורת משותפת, ייעשה בכל מקרה ונסיבותיו תוך איזון ראוי בין מכלול הגורמים, לרבות, גובה הכנסות שני ההורים; רמת החיים לה הורגלו הקטינים; צרכי הקטינים ועוד כהנה וכהנה.

ברי כי יש לבחון את היקף הפחתת דמי המזונות במקרים של משמורת משותפת, בצורה זהירה לבל תפגע טובת הקטינים. אין להתעלם מכך שהפחתת שיעור המזונות, טומן בחובו חשש כי משמורת משותפת תיחשב ל"כדאית" יותר מבחינה כלכלית, ובכך ייוצר תמריץ לפתיחת חזית סכסוך חדשה בין ההורים בעניין משמורת הילדים, כאשר האב יבקש משמורת משותפת מתוך מטרה להביא להפחתת דמי המזונות, ותוך שבלהט המאבק והסכסוך בין ההורים תשכח טובת הילדים. לפיכך, על בתי המשפט לעמוד על המשמר ולוודא כי הסדר המשמורת המשותפת הוא כן ואמיתי ומיושם באורח המאפשר דאגה אמיתית לצרכי הקטינים, הן הרגשיים, הן הפיזיים, והן הכלכליים.

בהקשר זה, איני רואה דופי בכך כי הנטל הכלכלי הכולל המוטל על האב בהסדרי משמורת משותפת, יהיה גבוה יותר לעומת דמי המזונות המוטלים עליו בהסדר משמורת בלעדית אצל האם, וזאת כאשר משקללים את דמי המזונות עם ההוצאות בהן האב נושא באופן ישיר.

משמורת משותפת מתאימה במקרים בהם האב מוכן ומסוגל למעורבות גבוהה יותר בחיי ילדיו, מעורבות אשר הינה לטובתו של הקטין. סביר בעיני כי מעורבות גדולה יותר בחיי הילדים תוביל אף למעורבות כלכלית גבוהה יותר.

ככלל, בשים לב לאמור לעיל, ולמכלול השיקולים הרלבנטיים אותם יש לשקול במקרים אלה, ומבלי לקבוע מסמרות בעניין, נראה לי נכון להעמיד את שיעור ההפחתה במזונות האב במקרים של משמורת משותפת, בכ- 25% מסכום המזונות שהאב היה מחוייב בו, לו היו הקטינים נתונים למשמורתה הבלעדית של האם.

ראוי להדגיש כי על אף האמור בעניין הפחתת שיעור המזונות במקרים של משמורת משותפת, הרי שהוצאות המדור החלות על האב אינן פוחתות אך בשל העובדה שהקטינים נמצאים במשמורת משותפת. עיקר ההוצאה בגין מדור – שכר דירה וארנונה - אינו תלוי במספר הימים בהם מתגוררים הקטינים בדירת האם. לפיכך, אין להפחית חלק זה של מזונות הקטינים מחלקו של האב, על אף שמדובר במשמורת משותפת.

51. הנתבע משתכר מעבודתו בביה"ח "..." סך 9,000₪ נטו לחודש. מעבודתו כעצמאי אני מוצא שהוא משתכר סך נוסף של כ-1,500₪ לחודש. משכך, השתכרותו של הנתבע עומדת על 10,500₪ נטו לחודש.

52. מעיון בארבעה תלושי שכר אחרונים שהגישה האם, לחודשים ספטמבר-דצמבר 2007, עולה שמעבודתה ב... היא משתכרת 7,133 ₪ נטו לחודש. בנוסף, עבור עבודתה ב... קיבלה עבור חודשים יולי אוגוסט 2007 3,162 ₪, ובגין עבודתה ב..., החל מחודש ינואר 2008, השתכרה סך 4,000 ₪ לחודש, למשך חודשיים.

53. תוך כדי כתיבת שורות אלה הגיש הנתבע בקשה לצירוף ראיה חדשה, לפיה גם בקיץ הנוכחי לימדה האם ב... כפי העולה מ... . הוריתי לאם להגיב לטענה זו, והתברר שאכן, גם בקיץ 2008 העבירה האם קורס קיץ. האם צירפה תלוש שכר לחודש יולי 2008, ממנו עולה כי השתכרה 2,524 ₪, וסביר להניח כי קיבלה שכר דומה גם עבור אוגוסט.

54. מהמקובץ עולה שבנוסף לשכרה מהעמותה, לאם הכנסה שנתית נוספת של כ- 9,000 ₪, ויש להעמיד את שכרה החודשי הממוצע ע"ס 7,883 ₪.

צרכי הקטינים

55. האם והקטינים מתגוררים בדירה שבבעלות ההורים והאם נושאת בתשלום משכנתא, בסך 2,200 ₪ לחודש. הסכומים בהם נקבה האם ביחס להוצאות הנלוות למדור נראים לי סבירים (למעט עוזרת בית שאינו רכיב במזונות ילדים) ואולם הסכומים ביחס לרכיבים אחרים נראות לי גבוהות מהנדרש. לדוגמא, ביגוד (ללא הנעלה) בסך 300 ו-350 ₪ לחודש, נסיעות בסך 334 ₪ לכ"א, משחקים וספרים בסך 200 ₪ לה', מתנות מסיבות ובילויים בסך 425 ₪ לכ"א.

56. בהתחשב בכל האמור, ובהסתמך על היכרותו של בית המשפט – אשר בתוך עמו הוא יושב- באשר להוצאות סבירות של הקטינים, אני קובע שצרכי הקטינים החודשיים עומדים על 1,750 ₪ לכל ילד, סה"כ 3,500 ₪ לחודש.

57. בין ההורים ישנו פער ברמת השתכרותם; על מנת להשוות את סכומי ההשתכרות, וכפי שהוצע על ידי הנתבע (29.10.07, עמ' 5, ש' 5) ישלם הנתבע לידי התובעת סך 2,500 ₪ למזונות ומדור שני הקטינים יחד. בנוסף, ישלם הנתבע בלעדית עבור צהרון לבת ה', מאחר שהבת שוהה בצהרון רק בימים בהם נמצאת אצל האב. אם תשתמש גם האם בשירותי הצהרון, תשא בתשלום מחצית העלות. אם הבן ב' יבקר בצהרון ישלם הנתבע את עלותו במלואה, אלא אם תשתמש גם האם בשירותי הצהרון ואז ישלם הנתבע מחצית מעלותו. סכום המזונות יהיה צמוד למדד יוקר המחיה הידוע היום ויעודכן אחת לשלושה חודשים ללא חישוב למפרע.

58. בהגיע כל אחד מהילדים לגיל 18 או עם גיוסם לשירות חובה בצה"ל, לפי המאוחר, יופחת סכום מזונות כל אחד מהם לשליש, וישולם עד הגיע הבן לגיל 21, או שחרור משירות חובה בצה"ל, והגיע הבת לגיל 20 או שחרורה משירות חובה בצה"ל, לפי המוקדם.

61. הסכום האמור ישולם החל מיום 10.9.08 ובכל ראשון לחודש בחודשים שלאחר מכן.

62. בנוסף, ישא הנתבע **במחצית** ההוצאות הרפואיות של הקטינים שאינן מכוסות על ידי קופת החולים או ע"י ביטוח רפואי משלים, כולל ריפוי שיניים, פסיכולוג, ועדשות מגע/משקפיים, וכן במחצית שכר לימוד למסגרות החינוך, מחצית מציוד לימודי בתחילת השנה, קייטנות, חוגים, תוך 30 יום מיום שנתבקש בכתב לעשות כן, וכנגד קבלות, בכפוף לכך שלא יחויב הנתבע בתשלומים לפי סעיף זה מעל ל-500₪, אלא אם כן תואמו אתו ההוצאות הנ"ל מראש, בכתב ובהסכמה (פרט למקרי חירום).

63. קצבת הילדים תשולם לידי האם בנוסף לדמי המזונות.

64. חיוב האב יחול מיום הגשת התביעה, היינו, מיום 3.9.07. אם הצטבר חוב מיום החיוב ועד למתן פסק הדין, בקיזוז כל סכום ששולם עד עתה עבור מזונות הקטינים, ישולם החוב ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.9.08, בנוסף לתשלומי המזונות השוטפים. סכום אשר לא ישולם במועדו, ישא בהפרשי הצמדה וריבית כחוק, החל מיום החיוב ועד לתשלום בפועל. מאחר והמשמורת המשותפת נקבעה זה עתה, לא יתבצע חישוב רטרואקטיבי לגבי המזונות ששולמו לאם עד עתה, היינו, רק במצב בו חב הנתבע לאם דמי מזונות – הוא ישלם אך האם לא תחזיר הפרשים לידי הנתבע בגין מזונות ששולמו עד עתה.

65. אין צו להוצאות.

בן ציון גרינברגר 54678313-19660/07

ניתן היום ג' באלול, תשס"ח (3 בספטמבר 2008) בהעדר הצדדים.

בן ציון גרינברגר, שופט

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה